

בתי הדין הרבניים
בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

“בפנינו מקרה קיצוני של אם הנוקטת באמצעים שונים על מנת לנתק ולחבל בקשר של הילדים עם האב. האם לא בחלה באמצעים של טענות ותלונות שווא או אי־מתן מענה לאב לאחר שעשה את דרכו מצפון הארץ לדרום הארץ ונאלץ פעמים רבות לשוב לביתו בידיים ריקות.”

התאחדות • עו"ד • ייעוץ • שירות משפטי

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1192019/2

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב שלמה שפירא, הרב אברהם שינדלר, הרב מימון נהרי

המערערת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד חופית שקד)

נגד

המשיב: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד שני בנארדטה)

הנדון: העברת משמורת נוכח פעילות האם המשמורנית לניכור הורי ואי־שיתוף הפעולה מצידה עם בית הדין ועם רשויות הרווחה

פסק דין

לפנינו ערעור האם (להלן: המערערת) על החלטת בית הדין האזורי באר שבע שבמסקנתה נקבע שמשמורת שני ילדיהם הקטינים, תעבור לידי האב (להלן: המשיב).

בית הדין שמע באורך רוח את הצדדים ובאי כוחם ועיין בחומר הרב שבתיקים, בתיקי בית הדין האזורי במהלך השנים האחרונות הכוללים כתבי תביעה והגנה, פרוטוקולים והחלטות של בית הדין האזורי וכן חוות דעת של אנשי מקצוע ותסקירי שירותי הרווחה. כמו כן עיין בכתב הערעור ובכתב התשובה. מכל החומר הנ"ל עולה כדלהלן.

רקע כללי

הצדדים נישאו זה לזה כדת משה וישראל בשנת תשע"ז (2016), נפרדו בשנת תשע"ח (2018) ובהמשך התגרשו, ולהם שני ילדים קטינים, כבני שבע ושמונה, הנמצאים עתה במשמורת המשיב – מיום מתן ההחלטה מושא הערעור.

טיעוני המערערת המרכזיים

לטענת המערערת, שגה בית הדין במתן החלטה כה קשה וחריגה של הוצאת הקטינים ממשמורתה למשמורת המשיב. לטענתה הקטינים הם שאינם מעוניינים בקשר עם המשיב עקב התנהגותו כלפיהם ולא בגלל ניכור הורי מצידה כפי שקבע בית הדין.

עוד טוענת היא כי היא מכבדת את החלטות בית הדין ומשתפת פעולה עם הגורמים המקצועיים שאליהם היא מופנית. כראיה היא מציגה את חתימתה על הסכמה לטיפול במרכז הורות וטף, בעוד המשיב מתנגד, ומצרפת את חוות דעתה של עובדת סוציאלית לסדרי דין גב' חדוה דותן.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לטענתה שגה בית הדין שהאמין למשיב בהצגתו ובציירו אותה כאם שמדמינת דברים. עוד טוענת היא שאין כל סיבה להחלטה שפגישותיה יתקיימו במרכז קשר ללא כל עילה מוכחת להאשמות שממציא עליה המשיב.

לסיכום: המערערת עותרת לביטולה של ההחלטה והשבת הקטינים למשמורתה.

תגובות המשיב המרכזיות

לטענת המשיב: טענות המערערת נמצאו שקריות בבית הדין לאחר שבדק אותן עם אנשי המקצוע.

המערערת העלילה עלילות שווא על המשיב שכביכול בא במגע מיני עם הקטינים והגישה תלונות במשטרה שהתבררו כשקריות לאחר בדיקת אנשי מקצוע.

המערערת פעלה להפר את הסדרי השהות פעם אחר פעם וגרמה לניכור הורי של הקטינים כלפי המשיב – המשיב היה מגיע מ[צפון הארץ] עד ל[דרומה] והמערערת לא הייתה מראה לו את הילדים.

בית הדין אפשר למערערת לקבל טיפולים ואף מינוי מומחה לבדיקה למסוגלות הורית שייתן חוות דעת.

לסיכום: המשיב עותר לדחיית הערעור על הסף.

הכרעת הדין

לאחר שבית הדין שמע את הצדדים ועיין בחומר הרב שבתיקים הכולל הליכים דיוניים סדירים ומתן החלטות – גם לאחר מתן החלטה זו – עד לפני ימים מספר, עמדת בית הדין היא שיש לדחות את הערעור.

נימוקינו

בית הדין הוציא החלטה מפורטת ומנומקת, שקולה ומאוזנת, למרות הקושי בהעברת משמורת קטינים לאב. לתועלת מתן הכרעתו נצטט מהחלטת בית הדין נשואת הערעור:

לפנינו בקשה של האב להסדרי שהות עם ילדיו והעברת משמורת של הקטינים אליו לאור ההפרות הנשנות וחוזרות של הסדרי השהות על ידי האם.

תיק זה נפתח לפני למעלה משנה וחצי, ניתנו בו למעלה ממאה החלטות, בעקבות פניות רבות של הצדדים, באי כוחם, גורמי הרווחה והמומחית בתחום עו"ס אנה קוטובה. בשלב מסוים בית הדין אף העמיד אפוטרופוסית לדין.

ההתרשמות הברורה של בית הדין, כמו גם של כל הגורמים המעורבים, כי בפנינו מקרה קיצוני של אם הנוקטת באמצעים שונים על מנת לנתק

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ולחבל בקשר של הילדים עם האב. האם לא בחלה באמצעים של טענות ותלונות שווא או אימתן מענה לאב לאחר שעשה את דרכו מ[צפון הארץ] לדרום הארץ ונאלץ פעמים רבות לשוב לביתו בידיים ריקות. האם אף לא הופיעה למספר דיונים אלא לאחר הטלת סנקציות עליה – ראה לדוגמה החלטה מתאריך כ"ז בניסן התשפ"ב (28.4.2022). וכל זה כמובן בניגוד להחלטות שיפוטיות ברורות וחדות, תוך רמיסה של זכויות האב והזכויות הטבעיות של הילדים לשהות במחיצת אביהם אשר לכל הדעות המקצועיות הינו אבא המיטיב עימם.

בית הדין נהג במקרה זה בסבלנות יתרה במשך תקופה ארוכה מאוד, תוך ניסיון להסביר לאם בדרכי נועם, הן במהלך הדיונים הן באמצעות גורמי הרווחה והמומחית שמונתה לטפל במשפחה, כי התנהלותה פוגעת בקטינים. אך לצערנו הרב, כל גורמי הרווחה והמומחית הגיעו למסקנה כי האם אינה מסוגלת בשלב זה להציב את טובת הקטינים בראש מעייניה. הדבר הגיע לכדי תלונת שווא של האם כנגד האב כי פגע מינית בקטינה לא פעם.

בפנינו מסמך ממשטרת ישראל המורה כי תיק החקירה נסגר בעילה כי לא נעשתה עבירה פלילית. יוצא אפוא כי האם לא בחלה בשום אמצעי, בכלל זה לחשוף את הילדים לחקירות, ואף לבדיקות פולשניות, וכל זה על מנת למנוע מהם את טובתם הבסיסית שהיא קשר בריא עם אביהם המיטיב.

בהמשך להחלטות הרבות – למשל מהתאריכים י"ב בניסן התשפ"ב (13.4.2022), י"ב בתשרי התשפ"ג (7.10.2022), ג' בסיוון התשפ"ג (23.5.2023) – בהן בית הדין הטיל סנקציה כספית, בנוסף להחלטות מתאריכים ה' באב התשפ"ג (23.7.2023) וז' באלול התשפ"ג (24.8.2023) – בהן פרט לקנס הכספי התרה בית הדין שאם לא תשתף פעולה בקיום הסדרי השהות עם האב תעבור אליו המשמורת [...] באין מנוס, יש להעביר את המשמורת לאב. יש לציין שאפשרות זאת הועלתה על ידי גורמי הרווחה במהלך הדיון בתאריך י"ג בכסלו תשפ"ג (7 בדצ' 2022) וכן הועלתה על ידי המומחית עו"ס אנה קוטובה.

בשולי הדברים ולא בגלל חוסר חשיבותם בית הדין רואה צורך להדגיש:

א. החלטה של העברת משמורת הינה החלטה קשה ביותר ואינה זכורה בהרכב זה של בית הדין בשנים האחרונות. רק לאחר ש"כלו כל הקיצין" והאם עמדה בשלה והמשיכה בדרך של ניכור הורי חמור וניתוק של האב מילדיהם הביולוגיים המשותפים, נאלץ בית הדין להורות על כך, לאחר למעלה משנה וחצי של טיפול בתיק זה ובסך הכול כשלוש שנים שעסק בסוגייה זו בין כותלי בית הדין.

ב. ככל שהאם תשתף פעולה עם המומחית ועם גורמי הרווחה ותכיר בחשיבות הקשר של הילדים עם אביהם, כך יגדל הסיכוי שזמני השהות

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

עימה יורחבו באופן הדרגתי. חוסר שיתוף פעולה, יביא לצערנו לצמצום הזמן בו יתאפשר לאם לשהות עם הקטינים.

ג. בית הדין מודה ומעריך מאוד את המומחית עו"ס אנה קוטובה אשר פעלה ללא לאות, בהתמדה ובמקצועיות רבה על מנת למנוע ניכור הורי.

ד. בית הדין ציין בעבר כי יש להעריך את מאמציו של האב, שלאורך כל הדרך, למרות קשיים לא אנושיים, לא התייאש, ושם בראש מעייניו את טובת ילדיו.

ה. החלטה זו ניתנת בהמלצת המומחית ולאחר בירור מול המשטרה כי אין כנגד האב שום הליך תלוי ועומד, ובהדגשה שהתלונה שהאם הגישה נסגרה, כנ"ל.

לאור האמור בית הדין מורה כדלקמן:

א. הילדים יהיו במשמורת האב.

ב. כדי שהעברת המשמורת לאב תהיה באופן הראוי והנכון בפרט לאור העובדה שהחגים בפתח, על המומחית להגיש לבית הדין בהקדם האפשרי תוכנית מסודרת ובטוחה ליישום, לרבות אפשרות של שהייה משמעותית עם האב בחג הסוכות.

ג. האם תשהה עם הקטינים במרכז הקשר ב[...] שלוש פעמים בשבוע למשך שלוש שעות ככל שמתאפשר לה, וככל שמרכז הקשר יאפשר.

ד. על כבוד המזכיר הראשי שליט"א למנות מומחית למסוגלות הורית לאם, אשר תגיש את חוות הדעת עד לתאריך 1.11.2023.

ה. לאחר שתתקבל חוות הדעת בית הדין ישקול את המשך ההליכים בתיקים.

עד כאן החלטת בית הדין, מושא הערעור.

המעין בהחלטה יראה נכוחה עד כמה עשה בית הדין מאמצים כבירים שלא להגיע למסקנה זו וכי רק לאחר שכלו כל הקיצין בשל התנהגות המערערת שלא שיתפה פעולה ולאחר שמונה אפוטרופוס לדין לבדוק את טובת הקטינים נוכח בית הדין לדעת שאין מנוס מהעברת המשמורת מהמערערת למשיב תוך כדי מתן אפשרות שעם מידת שיתוף פעולה של המערערת עם המומחה שמינה לבדיקה למסוגלות הורית יבדוק את המצב ויבחן אם אפשר להשיב את הקטינים אליה.

ואכן מהעיון בתיק בית הדין האזורי במהלך השנה שחלפה יראה כמה שקד בית הדין לבדוק את המצב ולעקוב מקרוב אחר התפתחויות שישנן.

החלטה זו ניתנה לאחר שבית הדין, המכיר את הצדדים במהלך השנים שחלפו, קיבל מידע מאנשי מקצוע, מהמשטרה ומשירותי הרווחה ולאחר הבדיקה שעשה הוציא החלטתו.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

נציין להחלטה נוספת, אחת מני רבות, מיום כ"ג בתמוז תשפ"ד (27.7.24) שבה הורה בית הדין כדלהלן:

בהמשך להחלטה מתאריך כ' באייר התשפ"ד (28.5.2024):

הסדרי שהות משמורת

א. על המזכירות לייצור קשר עם המומחית אנה קוטובה על מנת שתגיש חוות דעת או עדכון על התקדמות הטיפול בקטינים כאמור בהחלטה הנ"ל.

ב. על גורמי הרווחה ב[...] להגיש עדכון נוסף בהקדם האפשרי.

ג. בית הדין הבהיר בדיון כי המטפלת הרגשית המומחית אנה קוטובה מטפלת בקטינים ולא באישה על כן האישה הופנתה לתחנה לטיפול משפחתי ב[...]

לאור האמור, על באת כוח האישה לעדכן בתוך שבועה ימים אם אכן נעשתה הפנייה לתחנה לטיפול משפחתי.

ככל שנעשתה פנייה, על גורמי הרווחה בתחנה לטיפול משפחתי לדווח על ההתקדמות בטיפול בתוך ארבעה-עשר יום.

כלומר: בית הדין ממשיך לעקוב מקרוב אחר התקדמות הטיפולים בקטינים במקום מגורי המשיב ב[...] ובהפניית המערערת לטיפול בתחנה לטיפול משפחתי ב[...]

בית הדין מבקש להמציא לידי חוות דעת עדכניות ואינו מרפה במלאכתו.

טיעוני המערערת לפיהם היא מכבדת החלטות בית הדין ופועלת בהתאם אינם נראים למעיין בתיק על שלל החלטותיו.

ראיה כנגדה גם משהאשמותיה שלפיהן המשיב בא במגע מיני עם הקטינים נשללו לאחר בדיקה.

כמו כן טענתה שהמשיב לא השתתף בתשלום הנדרש לטיפול רגשי לקטינים במרכז הורות וטף התבררה שקרית, שכן המשיב, בכתב התשובה (בעמוד 4), המציא ראיה שהתחייב לשתף פעולה עם המרכז או בכל מסגרת אחרת.

כמו כן נציין למה שכתבה באת כוח המשיב בכתב התשובה בהפנותה למקורות הלכתיים כי העברת משמורת לאב בנסיבות מקרים מעין אלו תואמת את ההלכה היהודית.

לסיכום: לא מצאנו עילה מוצדקת להתערב בהחלטה בהתאם לתקנה קל"ה שבתקנות הדין.

בית הדין הוציא החלטה מנומקת ומאוזנת לאחר שקיבל מאנשי מקצוע ושירותי הרווחה חוות דעת מקיפות וקיבל את תגובות הצדדים.

בית הדין ממשיך במעקב צמוד אחר הטיפולים הנדרשים ומוציא החלטות תמידין כסדרן.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

עם זאת, מפאת מצבה הכלכלי של המערערת והואיל ולא השתכנענו די שהמערערת פעלה בחוסר תום־לב המחייב חיוב בהוצאות משפט בהתאם לכללי ההלכה הנקוטים בידינו, כנפסק בשולחן ערוך (חושן משפט סימן יד סעיף ה) ובנושאי הכלים (שם), לא נשית הוצאות על המערערת.

מסקנות

לאור האמור פוסק בית הדין ומורה:

א. הערעור נדחה בהיעדר עילה מוצדקת להתערב בשיקולי בית הדין בהחלטתו, מושא הערעור.

ככל שהמערערת מעוניינת בהשבת המשמורת אליה – תתכבד לכבד את החלטות בית הדין.

ב. אין צו להוצאות ועל המזכירות להשיב את כספי הערבות למערערת בהתאם לנהלים.

ג. בית הדין מורה על סגירת התיק.

ד. יש להעביר עותק מפסק דין זה לבית הדין האזורי באר שבע.

פסק הדין מותר בפרסום בהשמטת שמות ומספרי זהות של הצדדים.

ניתן ביום כ"ח באלול התשפ"ד (1.10.2024).

הרב מימון נהרי

הרב אברהם שינדלר

הרב שלמה שפירא

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה

משפחה • משפט • ומה שביניהם